

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
F Ö 0 9 2 G	3 0 0 0	2 0 1 8 - 1 1 - 1 2
Kursnamn	Företagsekonomi GR (A), Ekonomistyrning	
Provnamn	Tentamen	
Ort	Östersund	
Termin	H18	
Ämne	Företagsekonomi	

Mittuniversitetet

Avdelningen för Ekonomivetenskap och Juridik

Tentamen i Ekonomistyrning, FÖ092G, 7,5 hp

Datum: 2018-11-12

Tid: 08.00-13.00

Tillåtna hjälpmedel: Miniräknare (icke programmerbar), linjal, penna och sudd.

Skrivningen består av 7 uppgifter och totalt 100 poäng. Eventuella obligatoriska inlämningsuppgifter under kursens gång måste ha slutförts med godkänt resultat för att kursen ska kunna avslutas.

Skriv svaren i tentahäftet, du får använda lösa blad ifall du inte får plats. Var i så fall tydlig med att numrera dina svar så att det framgår vilken fråga de hör ihop med. Du får *inte* skriva på baksidorna (eftersom dessa inte scannas).

Visa tydliga uträkningar för full poäng! Ett felaktigt svar utan synliga uträkningar ger alltid noll poäng. Felaktigt svar med rätt modell kan ge poäng. Rätt svar utan uträkning (där uträkning krävs för att lösa uppgiften) ger inte full poäng. Skriv även svar med rätt sorter!

**Betyg: 90 – 100 p = A, 80 – 89 p = B, 70 – 79 p = C, 60 – 69 = D, 50 – 59 = E,
och 0 – 49 p = F.**

Lycka till!

/Liezl Eckley Eriksson

Uppgift 1 (13 poäng)

Ange om nedanstående påstående är sant eller falskt. Rätt svar ger 1p, fel svar ger -1p, inget svar ger 0p. Vid sammanräkning av poäng så är lägsta erhållna summa 0p på hela frågan.

Påstående		Sant	Falskt
1	Effektivitet definieras som grad av måluppfyllelse		
2	Debiteringsgraden beräknas som direkta timmar dividerat med arbetade timmar		
3	Säkerhetsmarginalen anger med hur stor säkerhet ett framräknat resultat stämmer		
4	Fasta kostnaden/styck ändras med ändrad verksamhetsvolym		
5	Särkostnader är alltid rörliga kostnader		
6	Halvfasta kostnader är kostnader som ökar språngvis		
7	Bokföringsmässigt resultat är alltid större än kalkylmässigt resultat		
8	Två viktiga principer vid ansvarsfördelning är påverkbarhets- och befogenhetsprincipen		
9	Internredovisningen är styrd och begränsad av lagar, normer och praxis		
10	Divisions-, normal- och ekvivalentmetoden kan sorteras in under rubriken periodkalkylering		
11	Självkostnadskalkylering heter så för att man bestämmer kostnaden själv		
12	Orsak/verkan, nytta och bärkraft är tre kriterier för omkostnadsfördelning		
13	Bidragkalkylering utmärkts av en ofullständig kostnadsfördelning		

Uppgift 2 (12 poäng)

Ett företag, Tomte AB, producerade 600 000 st. tomteluvor till julen.

Kostnaden för hyror, avskrivningar och räntor, samtliga fasta, uppgick till 3 000 000 kr. Kostnaden för material, löner och förpackningar m.m. var rörliga och utgjorde 26 kr/st. Utnyttjandegraden uppskattades till 75% av det normala.

- a) Beräkna styckkostnaden för en tomteluva enligt divisionsmetoden. (3p)
- b) Beräkna styckkostnaden för en tomteluva enligt normalmetoden. (4p)
- c) Uppkommer över- eller undertäckning av fasta kostnader i ovanstående fall, varför? Till vilket belopp? (3p)
- d) Varför uppkommer över- och undertäckning av fasta kostnader? (2p)

Uppgift 3 (10 poäng)

Stig Eks företag, St.Ek AB, tillverkar och säljer stekpannor. De totala fasta kostnaderna, som består av bl.a. lön, lokalhyra och avskrivningar uppgår till 100 000 kr.

Den rörliga kostnaden per stekpanna består av materialkostnaden på 45 kr. Företaget tar 170 kr per stekpanna .

- a) Gör ett resultatdiagram, där intäkter, kostnader och resultat kan avläsas vid 400, 900 respektive 1 200 tillverkade och sålda stekpannor. (4p)
- b) Till vilket belopp uppgår den kritiska intäkten och vilken är den kritiska volymen? Visa med en uträkning, och markera sedan i diagrammet. Vad säger denna intäkt och denna volym? (3p)
- c) Antag att tillverkaren lyckas framställa och sälja 1 200 stekpannor, vilken blir då säkerhetsmarginalen i kronor, uttryckt i såväl absolut- som procenttal? Markera säkerhetsmarginalen i diagrammet. Vad säger säkerhetsmarginalen? (3p)

Uppgift 4 (14 poäng)

Hos ett företag som tillverkar tält har man följande resultat under en period:

Försäljning		3 162 500 kr
Direkt material	-	400 000 kr
Direkt lön	-	800 000 kr
Materialomkostnader	-	80 000 kr
Tillverkningsomkostnader	-	920 000 kr
AFFO	-	<u>330 000 kr</u>
Resultat		632 500 kr

- Beräkna påläggsprocenten för MO, TO och AFFO. (6p)
- Prissätt en kundorder på 50 st. tält med en beräknad total materialkostnad på 12000kr och direkt lön som beräknas uppgå till 20 000 kr. Företaget använder ett vinstpålägg på 25% som baseras på företagets befintliga vinstmarginal. (6p)
- Beräkna vinstmarginalen. (2p)

Uppgift 5 (22 poäng)

Företaget Anna Andersson AB är nystartat och har vid årets början en balansräkning som enbart består av kassa och ägarens satsade kapital.

Balansräkning 1 januari

Tillgångar		Eget Kapital och skulder	
Kassa	1 000 000	Aktiekapital	1 000 000
Summa	1 000 000		1 000 000

Företaget har för kommande år ställt upp en resultatbudget med följande utseende:

Resultatbudget

Intäkter

Omsättning 7 800 000

Summa 7 800 000

Kostnader

Varukostnad - 3 432 000

Diverse kostnader - 319 200

Personalkostnader - 3 420 000

Avskrivningar - 60 000

Summa - 3 615 600

Rörelseresultat 568 800

Räntekostnad - 36 000

Resultat efter finansiella poster 532 800

Du har även följande information:

- Försäljning och varuinköp är jämnt fördelade över året. All försäljning sker på kredit.
- Ett nytt lån på 600 000 kr tas den 1 januari.
- Banklånet amorteras över 10 år med start år 1.
- Ränta på banklånet betalas med 6% per år (36 000 kr).
- Kreditkunder har 30 dagars kredittid (Räkna med 360 dagar på ett år).
- Företaget planerar att under året göra varuinköp för 3 696 000 kr.
- Allt varuinköp kommer att betalas kontant.
- Även diverse kostnader och personalkostnader ska betalas kontant under året.
- Nyinvesteringar sker med 300 000 kr den 1 januari. Hela beloppet betalas under året. Ekonomisk livslängd på 5 år (rak avskrivning)

Din uppgift är att upprätta en likviditetsbudget för helåret och en budgeterad balansräkning (årets slut) för företaget. Motivera dina ställningstagande.

Använd uppställningen nedan och komplettera med lämpliga rader.

Skatter beaktas ej. Avrunda till en decimal.

Likviditetsbudget

Likvida medel vid periodens början

Inbetalningar

Summa inbetalningar	

Utbetalningar

Summa utbetalningar	
Likvida medel vid periodens slut	

Balansräkning 31 december

Tillgångar

Inventarier	<input type="text"/>
Varulager	<input type="text"/>
Kund fordran	<input type="text"/>
Kassa	<input type="text"/>
Summa	<input type="text"/>

Eget Kapital och skulder

Aktiekapital	<input type="text"/>
Årets resultat	<input type="text"/>
Banklån	<input type="text"/>
	<input type="text"/>

Övriga räkningar och motiveringar:

Uppgift 6 (15 poäng)

Ett företag har följt upp sina produktionskostnader och bl.a. undersökt tillverkningen av en produkt lite närmare. Företaget använder standardkostnader i sin budget för material. Följande siffror gäller för ett styck av produkten under den gångna perioden.

	Budget	Utfall
Material	30 kg á 2,00kr	26 kg á 2,10 kr

- Upprätta ett diagram i vilket utrymmet för prisavvikelsen och kvantitetsavvikelsen framgår. (4p)
- Beräkna prisavvikelsen per styck. Vad kan avvikelsen bero på? (2p)
- Beräkna kvantitetsavvikelsen per styck. Vad kan avvikelsen bero på? (2p)
- Beräkna hela avvikelsen (förbrukningsavvikelsen) per styck. Vad kan avvikelsen bero på?(2p)
- Anta att man under perioden tillverkar 900 st. av produkten. Beräkna prisavvikelsen, kvantitetsavvikelsen och hela avvikelsen för den producerade volymen. (3p)
- Hur stor är kombinationskomponenten? (2p)

Uppgift 7 (14 poäng)

Förklara kortfattat vad menas med följande begrepp:

- a) Halvfast kostnad (2p).
- b) Benchmarking (2p).
- c) Ekonomisk livslängd (2p)
- d) Fullständig kostnadsfördelning (2p)
- e) Inbetalning-utbetalning (2p).
- f) Inkomst-utgift (2p)
- g) Intäkt-kostnad (2p)